

N:o 83.

Af herr **Cederberg**, i anledning af Kungl. Maj:ts och enskilda motionärers förslag om anläggande af järnväg från norra stambanan till Piteå.

I Kungl. Maj:ts proposition n:o 161 föreslås, att Riksdagen ville besluta att under vissa villkor och förbehåll anlägga två grenbanor till norra stambanan, den ena förbi Skellefteå stad till Bottniska viken vid Kallholmsfjärden, den andra till Piteå stad; äfvensom att till påbörjande af den förstnämnda för 1908 anvisa ett belopp af 800,000 kronor. — Med ett undantag äro förbehållen och villkoren lika för båda banorna. Undantaget består i ett för Skellefteåbanan uppställt särskildt villkor af innehåll, att före arbetets företagande skall föreligga ett ovillkorligt åtagande af Skellefteå stad att i Kallholmsfjärden anordna en tillfredsställande hamn till den tid, då järnvägsbyggnaden beräknas vara färdig.

Anledningen till detta särskilda förbehåll är den, att Skellefteå nuvarande uthamn i Ursviksfjärden ansetts vara för grund och trång för den fartygsmateriel, som antages komma att sjöledes tillföra eller för transport sjöledes afhämta järnvägens gods. I ett par motioner, väckta den ena inom första, den andra inom andra kammaren, föreslås beslut om påbörjande under 1908 äfven af järnvägen till Piteå.

Visserligen förekomma i förstnämnda motion några uppgifter beträffande båda grenbanornas trafikområden, som tåla vid någon justering — felen synas bero dels på bristande lokalkännedom, dels på förbiseende af den lokaltrafik närstående samfärdseln mellan å ena sidan trafikområdena och å den andra de centraplatser där befolkningen lättast finner afsättning för sin produktion och tillgång å de konsumtionsartiklar, den

utöfver egen produktion behöfver — men detta är af så mycket mindre vikt som de felaktiga uppgifterna vederläggas af de i Kungl. Maj:ts proposition åberopade utredningar.

Större betydelse har frågan, huruvida Piteå hamn, där den nordliga banan skulle anknytas till sjövägarna öfver hafvet, fyller de anspråk, som man med allt skäl ställer på hamnar med liknande uppgift. Det är ock sådana anspråk, som föranledt den sydligare grenbanans utsträckning till Kallholmsfjärden samt det ofvan refererade särskilda förbehållet om hamnanläggning därstädes.

I den förstnämnda motionen uppgifves visserligen, att Piteå stad redan har en färdig hamn med ordnade hamnförhållanden, men det uppgifves icke, huruvida det som redan finnes fyller den förväntade trafikens kraf, hvilka att döma af motionens motivering åtminstone icke lära bli mindre än vid den sydligare banan.

Staden ligger på ett näs mellan två fjärdar och planen för järnvägen upptager hamnspår utefter dem båda.

Enligt nyaste sjökort — »rättadt till 1907» — sträcker sig landgrundet i den närmast staden mycket grunda norra fjärden så långt ut från staden, att denna fjärd här kan lämnas ur räkningen. Den södra, hvilken torde kunna räknas såsom stadens egentliga hamnbassäng, är enligt samma sjökort på vissa ställen mera än 6 meter djup, men detta djup — som för öfrigt närmare staden minskas till 5 à 1 meter — läser icke kunna tillgodogöras för sjöfarten, enär det långa inloppet från hafvet — fortfarande enligt åberopade sjökort — på två ganska afsevärda ställen ej har större djup än 5.8 meter under medelvatten. I den egentliga hamnen närmast staden är djupet endast 4.7 meter under lågvatten, och vid stadens kajer, hvilka ligga innanför en genom muddring genombruten grund »bank», skall enligt mig meddelad uppgift från fullt tillförlitligt håll djupet vara endast 3.5 meter.

De båda sistnämnda måtten äro föga större än motsvarande mått i Skellefteå uthamn, Ursviksfjärden, där för öfrigt den så godt som omedelbart utanför belägna Sävenäsbassängen har större djup än som förefinnes i de grunda rämnorna i Piteå hamninlopp.

Hvad som nu finnes vid Piteå fyller således icke berättigade anspråk. Jag känner ej, huruvida mot framställande och uppehållande af fullt tillräckliga djup i Piteå hamn och dess inlopp möta sådana svårigheter, att skäl kunde vara att fortsätta äfven denna bana till uthamn, något hvartill lägenhet ej saknas.

Så mycket synes dock klart, att äfven här hamnfrågan bör ordnas samtidigt med det ifrågasatta järnvägsbygget, och lämpligast synes mig

detta ske genom att öfverlämna valet mellan uthamn och stadshamn åt staden, hvilken väl lärer böra tillförbindas att ansvara för frågans lösning.

På grund af det anförda hemställer jag således

att Riksdagen vid bifall till förslagen om grenbanan Älfsby—Piteå ville fästa förbehåll om ett ovillkorligt åtagande af Piteå stad att antingen vid staden eller i närbelägen hafsvik, dit järnvägen kan lätt framdragas, anordna tillfredsställande hamn och hamninlopp till den tid järnvägsbyggnaden beräknas färdig.

Det åberopade sjökortet torde samtidigt med motionen få öfverlämnas till statsutskottet.

Stockholm den 11 maj 1907.

A. F. O. Cederberg.
